

A person wearing a blue lab coat and blue nitrile gloves is working in a laboratory. They are using a microscope to examine a small, cylindrical metal component. The scene is dimly lit with a strong blue light source, creating a high-tech, scientific atmosphere. In the background, there are various pieces of laboratory equipment, including a microscope with a flexible gooseneck light and other mechanical parts.

FFI

Forsvarets forskningsinstitutt 2013
— i korte trekk

FFI ble av yngre arbeidstakere rangert blant top-10-drømmearbeidsplasser i Norge i det internasjonale talentprofileringselskapet Universums spørreundersøkelse i 2013.

Se FFIs årsrapport på nett: www.ffi.no/2013 og videoen: *"Et lite institutt for de store oppgavene - raketeknologi"*. Bildet på forsiden er tatt i Epitek-laben ved FFI og viser dysen som sender impulser videre til missilets (NSM) hjerne. Dette sjømålsmissilet er en flygende datamaskin sammenliknet med tidligere missiler. Foto: Einar Aslaksen

INNHOOLD

Utsyn - administrerende direktør:	4
<i>Tre nøkler til innovasjon</i>	
Om FFI	6
FFIs organisasjon 2013	6
FFIs ansatte	7
FFIs styre	8
Utdrag styrets beretning:	8
<i>Forskningsbasert kunnskap bidrar til bedre beslutninger</i>	
Økonomisk resultat	10
Likestilling og forskningsårsverk	11
Forskningsavdelingene	12
Forskningsvirksomheten	14
Samarbeid	16
Foredrag og undervisning	17
Publiseringer	18
FFIs organisasjon 2014	19
FFIs verdier, visjon og mål	20

FFI

FFI er Forsvarets sentrale forskningsinstitusjon og har til formål å drive forskning og utvikling for Forsvarets behov. FFI er rådgiver for Forsvarets politiske og militære ledelse.

Spesielt skal instituttet se på trekk ved vitenskapelig og militærteknisk utvikling som kan påvirke forutsetningene for sikkerhetspolitikken eller forsvarsplanleggingen.

UTSYN:

Tre nøkler til innovasjon

FFI utvikler teknologi i verdensklasse. For å lykkes med dette, må vi legge til rette for innovasjon, og ha mot til å ta fatt på de store og krevende oppgavene.

Da FFI ble etablert i 1946, var det for å bidra til å modernisere Norge, spesielt Forsvaret, industrien og det vitenskapelige miljøet. Allerede da ble teknologiens betydning for sikkerhet og forsvar erkjent. Vi kan konstatere at forbindelsen ikke har forandret seg: teknologien betyr minst like mye for Forsvaret i dag som den gangen.

Hvorfor lykkes vi med innovasjon i forsvarssektoren? Jeg vil trekke fram tre nøkkelfaktorer:

BRUKERMEDVIRKNING

Sterk brukermedvirkning og nytteorientering er den første grunnen til at forsvarssektoren lykkes godt med

innovasjon. Ved FFI arbeider forskerne tett med Forsvaret og andre deler av forsvarssektoren gjennom et forskningsprosjekts levetid. De er med ut i felt på øvelser og eksperimenter, oppe i luften og på havet. Forskerne møter de som skal benytte forskningsresultatene flere ganger i året, når de skal bestemme de viktige veivalgene, og før prosjektet i det hele tatt starter. Dette gjør vi for å legge til rette for at de riktige målene og premissene blir lagt.

Hvor suksessrik norsk forskning er, blir ofte målt ved å telle siteringer og publikasjoner. Siterte publikasjoner alene gir ikke nødvendigvis innovasjon. Dersom målet er publisering, skaper dette ofte en kultur som ikke er koplet til den virkelige verden.

For FFI er siterte publikasjoner en nødvendig, men ikke tilstrekkelig betingelse for å gjøre kunnskap og ideer til

et effektivt forsvar. Dersom vi evner å hjelpe forsvarssektoren med å løse de store og komplekse oppgavene, vil publikasjoner av høy kvalitet være et naturlig delresultat.

LANGSIKTIG SATSING

Muligheten for langsiktig satsing er den andre grunnen til at forsvarssektoren er innovativ. Slik satsing forutsetter evne til å holde på over tid, og ikke gi opp en god idé for å spare penger på veien mot et helt realistisk mål. Eksempelvis inngikk Kongsberg Gruppen i november i fjor en brofasekontrakt på Trinn 3 med Forsvarets logistikkorganisasjon for videreutvikling av Joint Strike Missile. Utviklingen av dette missilet startet allerede med rakettforskningen ved FFI på slutten av 40-tallet, med antiubåtsystemet Terne og senere den første målsøkende sjømålsraketten i Nato; Penguin. Missilforskningen ble videreført med forskning på et nytt

sjømålsmissil, nå kjent under navnet Naval Strike Missile. Første prøveskyting fra et norsk marinefartøy var først i 2012. Resultatet av en slik langsiktig utvikling er et missil i verdensklasse, som passer til de nye kampflyene Norge har bestilt fra USA.

INTERNASJONALT SAMARBEID

Internasjonalt samarbeid er den tredje av mine grunner til at forsvarssektoren får til så mye anvendbar innovasjon. Spesielt forskningssamarbeidet i Nato og European Defence Agency gir arenaer til norske forsvarsforskere og -utviklere, både i sektoren og forsvarsindustrien, der de kan samarbeide bredt internasjonalt. Den norske satsingen på internasjonalt samarbeid er merkbar i NATO Science and Technology Organizations statistikk over antall forskningsaktiviteter de ulike medlemslandene deltar i. Norge er involvert i omtrent halvparten så mange aktiviteter som Storbritannia.

Hadde vi justert for folketall, ville Norge vært det mest aktive landet i Natos forskningssamarbeid. For et lite land som vårt er det av uvurderlig verdi å være såpass aktivt på så viktige arenaer for forsvarssamarbeid. For å være en attraktiv samarbeidspartner må vi bidra med FoU av høy kvalitet.

Modellen som forsvarssektoren støtter seg på, med sterk brukermedvirkning, langsiktig satsing og internasjonalt samarbeid, fungerer godt - spesielt hvis sluttresultatet skal gi innovasjon vi kan bruke både i den militære og i den sivile delen av samfunnet.

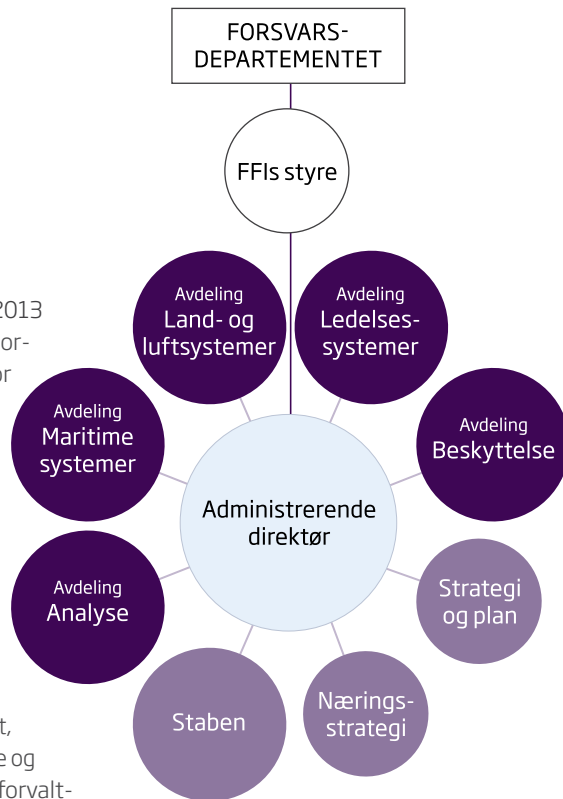
John-Mikal Størdal
Administrerende direktør

OM FFI

Forsvarets forskningsinstitutt er en sivil forskningsinstitusjon, etablert 11. april 1946. Instituttet er organisert som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, direkte underlagt Forsvarsdepartementet.

FFIs ORGANISASJON 2013

Styret er FFIs øverste organ og er ansvarlig for instituttets virksomhet. Administrerende direktør leder den daglige virksomheten og utøver instituttets rådgivningsfunksjon. FFI er organisert i fem forskningsavdelinger, med støtte fra en strategi- og utviklingsenhet, næringsstrategigruppe og en instituttstab med forvaltnings- og administrative fellesfunksjoner. Lederne for disse enhetene sitter i instituttets ledergruppe.

FFIs forskningsvirksomhet foregår i prosjekter, og hvert enkelt prosjekt behandles i Forsvarets forskningsforum. Kontakten med Forsvaret styrkes ytterligere ved regelmessige møter med Forsvarsdepartementet, forsvarsgrenene og Forsvarsstaben. Her framlegges Forsvarets behov for forskning og utvikling og FFIs forslag til prosjekter.

FFIs ANSATTE

720

Ansatte

523 Vitenskaplige ansatte

116 Drift og administrasjon

47 Teknisk støtte

25 Ledelse

9 Stipendiater

LOKALISERING

FFI ligger på Kjeller ved Lillestrøm, 25 km utenfor Oslo. Instituttet har også en forskningsenhet på Karljohansvern i Horten.

UTDANNINGSNIVÅ

Doktorgrad 163
Mastergrad 313
Bachelor 124
Fagbrev 49
Annet 71

705

årsverk

FFIs STYRE

Siden årsmøtet i april 2013 har styret bestått av:

leder Olaf Valeur og styremedlemmer: Kristin Misund, Jo G. Gade, May Kristin Haugen, Jørn Rangnes, Monica Endregard og Tor Berger, de to siste er ansattrepresentanter

UTDRAG FRA STYRETS BERETNING:

Forskningsbasert kunnskap bidrar til bedre beslutninger

I 2013 har Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) levert forskningsresultater og forskningsbasert kunnskap som bidrar til bedre beslutninger og øker Forsvarets operative evne.

Utviklingen av et moderne forsvar stiller store krav til kunnskap og kompetanse. FFI skal forstå og vurdere betydningen av den teknologiske utviklingen. Instituttet skal gi råd om muligheter og utfordringer knyttet til framskaffelse og bruk av militært materiell som følger av denne utviklingen. Dette gjør FFI med innsikt i og forståelse av grunnleggende teknologier, forståelse av den sikkerhetspolitiske situasjonen, de oppgavene Forsvaret må løse og de sikkerhetsutfordringer det sivile samfunnet har.

I 2013 ansatte styret ny stabssjef og tre nye avdelingsjefer. En annen viktig

oppgave for styret har vært å påse at maksimal overføring av midler for "innbetalt, ikke utførte oppdrag" er under 25 prosent av årsmotsetningen. Dette målet er nådd. I 2013 utgjorde netto overføringer 24,2 prosent av omsetningen, mot 29,2 prosent i 2012.

Styret har anbefalt overordnet strategi og mål bilde for FFI basert på forsvarssektorens strategiske mål bilde. Styret har på sett at et utvalgt fagmiljø er evaluert av en ekstern evalueringskomité. Det har videre fulgt opp rekrutteringspolitikken og instituttets satsing innen fagområdet samfunnssikkerhet.

ØKONOMI

FFI er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Dette innebærer at instituttet fører et selvstendig regnskap utenfor statsregnskapet. I 2013 var driftsinntektene 866,8 millioner kroner,

hvorav ti prosent kom fra offentlige og private oppdragsgivere utenom forsvarssektoren. De samlede driftskostnadene var på 852,3 millioner kroner. Resultatregnskapet viser et overskudd på 14,5 millioner kroner. Beløpet føres som en tilsvarende økning av posten Opptjent virksomhetskapital i balansen.

FFI har anledning til å ha en likvid egenkapital på om lag ti prosent av omsetningen. Ved utgangen av 2013 er likvid egenkapital 7,2 prosent av omsetningen.

MULIGHETER OG UTFORDRINGER

FFI vil fortsette å styrke arbeidet innen samfunnssikkerhet. Dette støttes av Forsvarsdepartementet og er i samsvar med statsministerens anmodning om tverrsektorielt samarbeid for å styrke beredskapen. Det er utfordrende å få til dette i praksis, men suksessen med EU-prosjekter og et stadig tettere

samarbeid med justis- og beredskapssektoren er oppløftende.

Det er viktig å ha god balanse mellom kortsiktig og langsiktig perspektiv i virksomheten. Beslutninger i dag og i nærmeste framtid vil ha stor innvirkning for Forsvaret på sikt. Forskningsbasert kunnskap bidrar til gode beslutninger, og da må det skapes rom for innovasjon og nytenking. To områder peker seg spesielt ut:

Satellitteknologi er uunnværlig i et moderne og høyteknologisk forsvar som det norske, og vil være viktig for å videreutvikle et velfungerende nettverksbasert forsvar. En stor del av kompetansebyggingen innen satellitteknologi skjer ved FFI, i tett samarbeid med sivile myndigheter, norsk romindustri og Norsk Romsenter, Kystverket og Kongsberg Gruppen. FFI har tatt til orde

for at Forsvaret trenger en gjennomtenkt romstrategi.

Et annet område som vil ha stor påvirkning på militære systemer i framtiden er utviklingen innen robotikk og ubemannede systemer. For det norske Forsvaret har ubemannede systemer, i første omgang i samspill med bemannede systemer, et stort potensial til å løse oppgaver på nye og bedre måter, redusere kostnader og å spare liv. Dette er et satsingsområde for instituttet, som ser store muligheter for at Norge kan bli verdensledende innen utvalgte områder. Dette vil også kunne gi grunnlag for sivil utnyttelse innen en lang rekke områder.

Kjeller, 13. mars 2014

ØKONOMISKE RESULTAT

866,8

Driftsinntekter
(mill. kr)

352

Prosjekter og
oppdrag

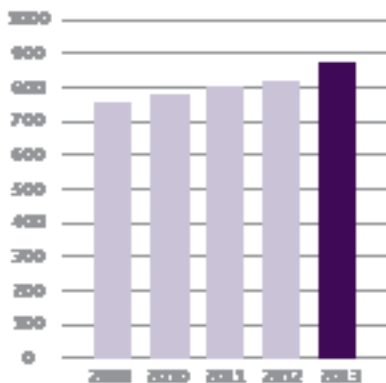
852,3

Driftskostnader
(mill. kr)

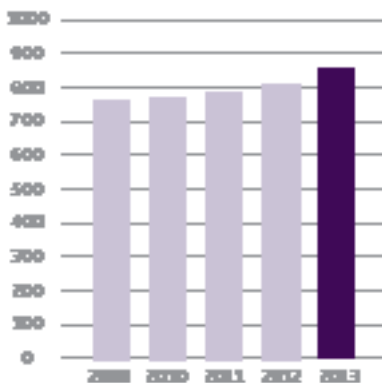
14,5

Resultat
(mill. kr)

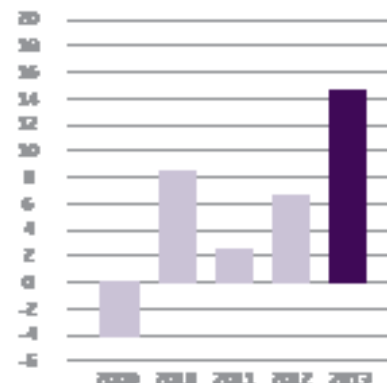
DRIFTSINNTEKTER (mill. kr)

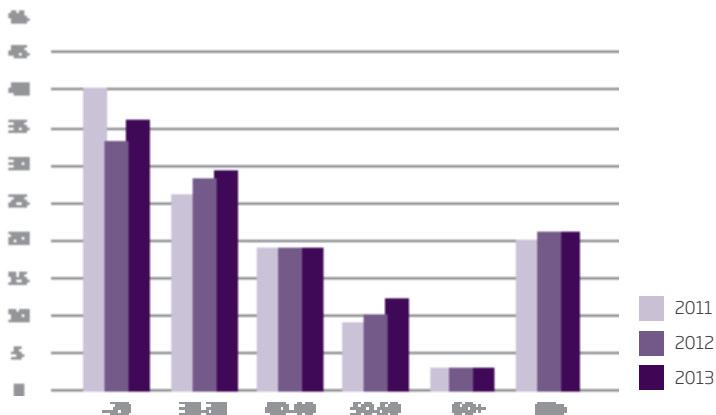
DRIFTSKOSTNADER (mill. kr)

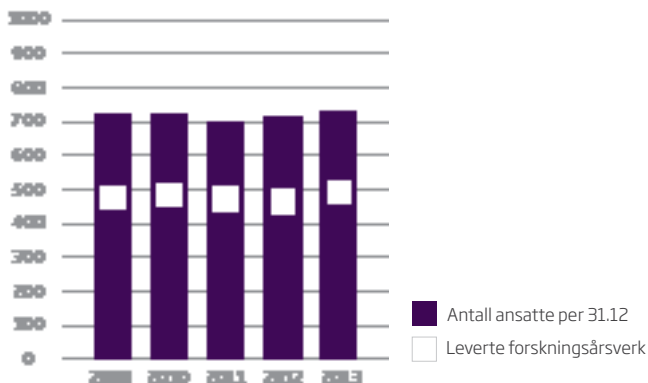
RESULTAT (mill. kr)

Vitenskapelig ansatte
KVINNEANDEL ALDERSFORDELT

Utvikling i antall leverte
FORSKNINGSÅRSVERK OG ANSATTE

LIKESTILLING

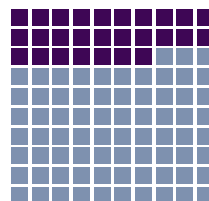
0 av 9

i toppledelsen
er kvinner

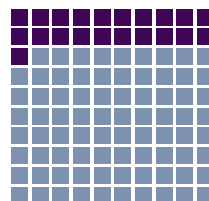
11 av 59

i ledelsen forøvrig
(inkludert prosjekt-
ledere) er kvinner

27%

av alle ansatte
er kvinner

21%

vitenskapelig
ansatte er kvinner

8 prosentpoeng økning i kvinne-
andelen blant vitenskapelige
ansatte siden 2004.

AVDELINGENE

FFIs forskningsvirksomhet er organisert i fem avdelinger. Inndelingen er ment å spille oppdragsgiveres og samarbeidspartneres behov.

Fem brukerorienterte avdelinger skal gjøre det enklere å samarbeide med FFI. Hver avdeling ledes av en avdelingssjef som sammen med forskningssjefene og prosjektlederne utgjør ledergruppen i avdelingen. Dette innebærer at FFI er en prosjektbasert linjeorganisasjon, der det overordnede resultatansvaret er lagt til avdelingssjefene.

Avdeling ANALYSE

Avdeling Analyse er innrettet mot å støtte Forsvarets strategiske ledelse og instituttets rådgiverrolle. Avdelingen må kunne gjennomføre brede analyser av spørsmål som

vedrører Forsvarets framtidige oppgaver, struktur og økonomi. Den skal sette forskningsbasert kunnskap sammen til en helhet, noe som fordrer faglig spennvidde og evne til tverrfaglig samarbeid.

47,6

forskningsårsverk

Avdeling LAND- OG LUFTSYSTEMER

Avdeling Land- og luftsystemers hovedoppgave er å bidra til omskilling og utvikling av land- og luftstyrkene i Forsvaret. Avdelingen driver både langsiktig og anvendt forskning. Den

136,4

forskningsårsverk

arbeider med operativt rettet eksperimen-

tering, inkludert testing og evaluering.

Avdelingen legger vekt på overvåking, luft- og bakkebaserte kampsystemer og presisjonsstyrte våpen.

Avdeling BESKYTTELSE

Avdelingen er et nasjonalt kompetansesenter innenfor beskyttelse, både mot masseødeleggelsesvåpen og konvensjonelle våpen.

89,1

forskningsårsverk

Forskerne arbeider med trusselforståelse, sårbarhetsanalyser og beskyttelsestiltak.

Arbeidet bygger på forståelse av hvordan ulike våpentyper virker og hvilken effekt de har. Vi anbefaler tiltak for bedre beredskap både i Forsvaret og i sivil sektor.

Avdeling MARITIME SYSTEMER

Avdeling Maritime systemer har som hovedoppgave å bidra til utvikling av Forsvarets maritime styrker. Arbeidet omfatter operativ eksperimentering, konsept- og systemutvikling, tes-

98,8

forskningsårsverk

ter og evalueringer for blant annet fregatter, missiltorpedobåter, undervannsbåter, minnekrigsfartøy og autonome undervannsfarkoster. Samvirket mellom fartøy og systemer er en viktig del av avdelingens oppdrag.

Avdeling LEDELSESYSTEMER

Avdelingens arbeid er rettet mot fellesnivået i Forsvaret og dette gjenspeiles i prosjektene ved avdelingen, enten de arbeider med nettverksbasert forsvar, elektronisk krigføring,

103,2

forskningsårsverk

cybermakt, informasjonsoperasjoner, overvåking, eller trening og øving. Avdelingen driver både langsiktig og anvendt forskning innen de ulike områdene i tett samarbeid med Forsvaret, våre allierte og norsk industri.

FORSVARSFORSKNING

I 2013 har FFI levert forskningsresultater som bidrar til å øke Forsvarets operative evne. Gjennom 165 ulike forskningsprosjekter og 187 mindre oppdrag har 523 forskere utviklet teknologi og kunnskap som bidrar til å modernisere og effektivisere forsvarssektoren.

FORSKNINGSVIRKSOMHETEN

Virksomheten ved FFI spenner over et stort register. Det er grunnleggende og kunnskapsoppbyggende forskning, strategisk rådgivning, teknisk utvikling og støtte til materiellanskaffelser, samt innfasing og testing av militært materiell. Spennvidden er stor både faglig og i type arbeid. Samtidig forholder FFI seg til mange ulike aktører i Forsvaret – fra det politiske og strategiske nivået i Forsvarsdepartementet og Forsvarsstaben til operatører og brukere av et gitt system ute i felten. I tillegg forholder FFI seg til øvrige statlige organer og en rekke aktører nasjonalt og internasjonalt innen militær forskning, akademia og industri.

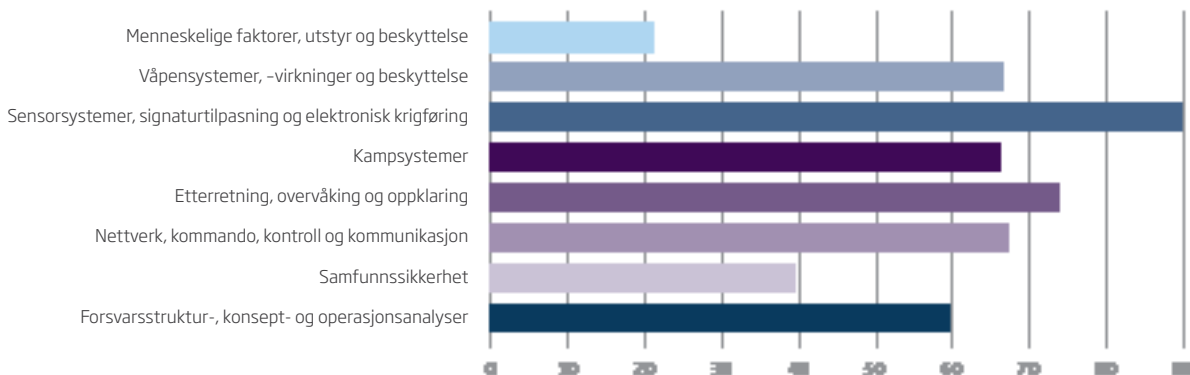
For å reflektere denne bredden i arbeidene, som i rapporteringene kan ha flere ulike formål, har instituttet definert åtte virksomhetsområder som skal danne basis for planarbeid, rapportering og presentasjoner.

Etterspørselen er stor innenfor instituttets tradisjonelle teknologiske forskningsområder, og behovene for støtte til komplekse prosesser for materiellanskaffelse øker. FFI har størst aktivitet innenfor virksomhetsområdet sensor-systemer, signaturtilpasning og elektronisk krigføring.

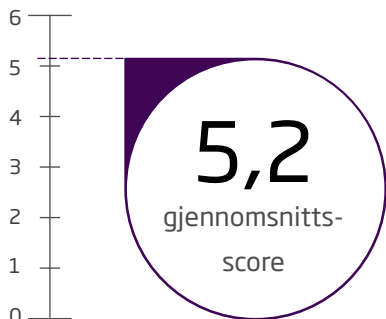
BRUKERTILFREDSHET

En grunnleggende suksessfaktor for FFI er å bidra med forskning som oppdragsgiverne ser nytte av. FFI er da avhengig av å forstå oppdragsgivernes behov, problemstillinger og eksisterende løsninger. Instituttet måler brukertilfredshet når prosjektene avsluttes. På en skala fra 1 til 6 var gjennomsnittsscoren i 2013 5,2.

FORSKNINGSÅRSVERK FORDELT PÅ ÅTTE VIRKSOMHETSOMRÅDER

BRUKERTILFREDSHET

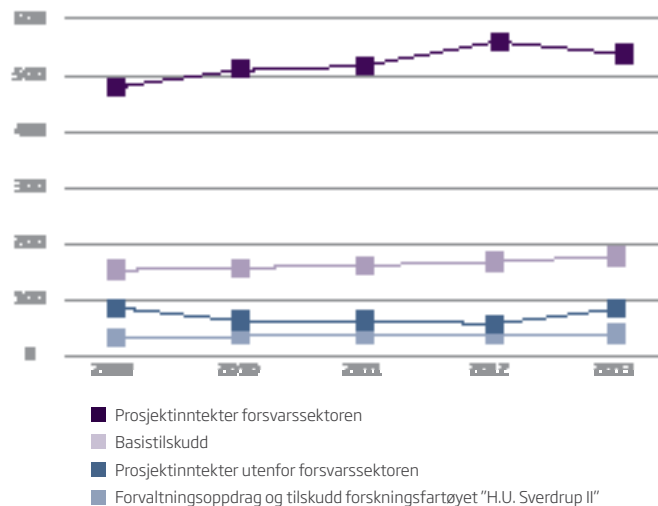
5,0
administrative
prosesser

5,4
høy faglig
kvalitet

5,1
relevant og
nyttig

5,1
dialog og
respons

UTVIKLING I FINANSIERINGSKILDER

NASJONALT

Som i det internasjonale samarbeidet søker FFI nær kontakt med akademia og forskningsinstitusjoner i Norge for å øke kvaliteten og effektiviteten i forskningen og for å bidra til kompetanseoverføring til eksterne institusjoner

FORSKNINGSSAMARBEID

FFI har som en del av sitt formål å drive forskning og utvikling for Forsvaret på områder som ikke dekkes av andre nasjonale forskningsinstitusjoner. Den grunnleggende og kompetansebyggende forskningen skal gjennomføres i samarbeid med nasjonale institutter og akademia, for å sikre en bredest mulig kunnskapsbase samt god rekruttering til instituttet. FFI skal sørge for å utnytte sivil kunnskap på en slik måte at det kommer forsvarssektoren til gode.

FFI har gjennom de siste årene etablert et godt faglig samarbeid med Sintef særlig innen materialteknologi og mikroelektronikk. I tillegg gjennomføres årlige ledermøter. Samarbeidet skjer i form av prosjekter som typisk er av sivil/militær anvendelse, og der FFI utnytter tilegnet kunnskap til å løse Forsvarssektorens behov.

FFI har også samarbeid med andre relevante forskningsmiljøer og norske institusjoner som Norges forskningsråd, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges handelshøyskole, Universitetssenteret på Kjeller, høyskolene i Gjøvik og Vestfold, Forsvarets høyskole, Forsvarets ingeniørhøyskole, Politihøgskolen, Havforskningsinstituttet, Norsk Romsenter, Norsk utenrikspolitisk institutt, Institutt for energiteknikk, Statens kartverk, Norsk geoteknisk institutt, Norges geologiske undersøkelse, Meteorologisk institutt, Simula Research Laboratory, Østlandsforskning, Fagbevegelsens senter for forskning, Institutt for forsvarsstudier, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Oslo universitetssykehus, Statistisk sentralbyrå, NORSAR og Statens strålevern.

INTERNASJONALT

Gjennom omfattende samarbeid med utenlandske forskningsmiljøer, søsterorganisasjoner i Nato og bi- og flernasjonale samarbeidsavtaler er FFI i stand til å levere mer kunnskap og kompetanse til Forsvaret enn egen forskning alene gir grunnlag for. I 2013 hadde FFI konkret forsknings samarbeid med i underkant av 20 land. Gjennom arbeidsgrupper og liknende hadde FFI også samarbeid med totalt rundt 30 land.

633

foredrag

82

FFI-seminarer i
inn- og utland

22

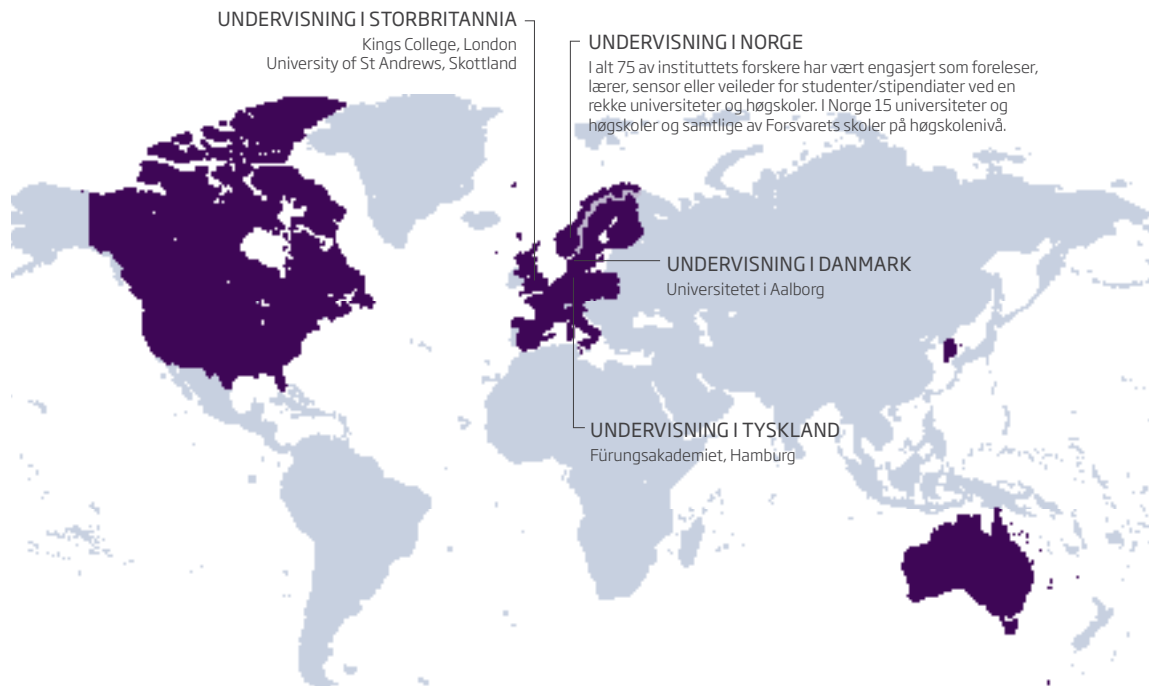
doktorgrads-
studenter

62

mastergrads-
studenter

33

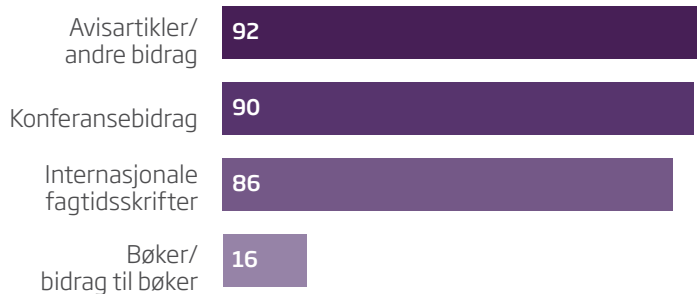
studenter fra
andre kategorier

PUBLISERINGER

284 FFI-EKSTERNE
PUBLISERINGER

FFI-PUBLIKASJONER

2

FFI-fokus

7

FFI-fakta

59

FFI-notater

63

FFI-reiserapporter

266

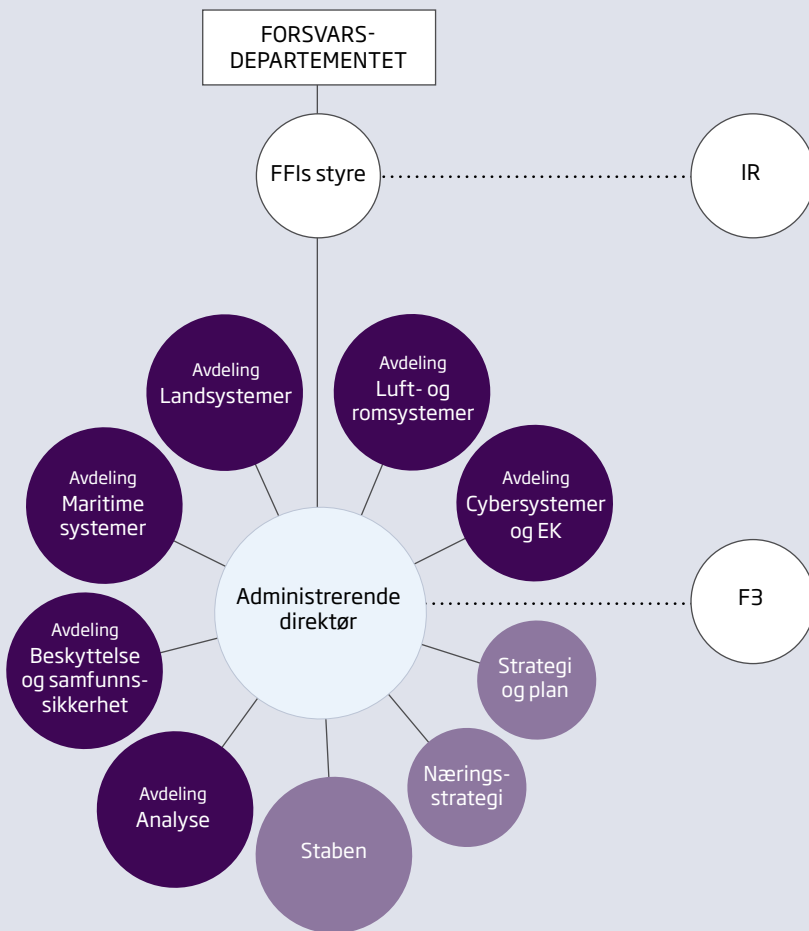
FFI-rapporter

FFIs ORGANISASJON 2014

FFIs forskningsavdelinger ble fra 1. januar 2014 omorganisert fra fem til seks forskningsavdelinger: Analyse, Cybersystemer og elektronisk krigføring (EK), Landsystemer, Maritime systemer, Luft- og romsystemer og Beskyttelse og samfunnsikkerhet.

Den nye organisasjonen og avdelingsbetegnelsene skal i større grad speile fagområder og gjøre det enklere for oppdragsgivere å samarbeide med FFI. Hver avdeling ledes av en avdelingsjef, som sammen med prosjektlederne danner avdelingens ledergruppe.

Instituttets internrevisjon (IR) rapporterer til styret, og Forsvarets forskningsforum (F3) ledes av administrerende direktør FFI og leder for FDs Avdeling for forsvarspolitikk og langtidsplanlegging.

FFIs VERDIER

Skapende, drivende, vidsynt og ansvarlig

FFIs VISJON

FFI gjør kunnskap og ideer til et effektivt forsvar

FFIs MÅL

Som forskningsinstitutt:

- ▶ bidra til et effektivt og relevant forsvar
- ▶ bidra til samfunnets sikkerhet
- ▶ bidra til nasjonal industriell utvikling

For våre oppdragsgivere og samfunn:

- ▶ være nyskapende og kvalitetsorientert
- ▶ drive målrettet forskningsformidling
- ▶ drifte instituttet effektivt og ansvarlig

For menneskene ved FFI:

- ▶ være etisk bevisst og ansvarlig
- ▶ være en inspirerende og motiverende arbeidsplass
- ▶ sikre rett kompetanse

FFI Kjeller

Postboks 25
2027 Kjeller

Besøksadresse:
Instituttveien 20
2007 Kjeller

FFI Horten

Postboks 115
3191 Horten

Besøksadresse:
Karljohansvern
3190 Horten

Telefon: 63 80 70 00
Telefaks: 63 80 71 15
Militær telefon: 505 70 00
e-post: ffi@ffi.no

www.ffi.no

Trykk: 07 Gruppen
Opplag: 1800
Design og tekst: FFI
ISBN: 978-82-464-2356-2

FFI er medlem av Grønn stat.

ÅRSREGNSKAP
2013

INNHold

STYRETS BERETNING:	4
Forskningsbasert kunnskap bidrar til bedre beslutninger	
ÅRSREGNSKAP:	12
Resultatregnskap	13
Balanse	14
Kontantstrømoppstilling	16
Noter til regnskapet	17

STYRETS BERETNING

Forskningsbasert kunnskap bidrar til bedre beslutninger

I 2013 har Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) levert forskningsresultater og forskningsbasert kunnskap som bidrar til bedre beslutninger og øker Forsvarets operative evne.

Utviklingen av et moderne forsvar stiller store krav til kunnskap og kompetanse. FFI skal forstå og vurdere betydningen av den teknologiske utviklingen. Instituttet skal gi råd om muligheter og utfordringer knyttet til framskaffelse og bruk av militært materiell som følger av denne utviklingen. Dette gjør FFI med innsikt i og forståelse av grunnleggende teknologier, forståelse av den sikkerhetspolitiske situasjonen, de oppgavene Forsvaret må løse og de sikkerhetsutfordringer det sivile samfunnet har.

FFI er organisert som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter underlagt Forsvarsdepartementet (FD). Instituttet har et eget styre og forskningsvirksomheten er prosjektorganisert.

Virksomhetsstyringen

Styret har i 2013 avholdt seks ordinære styremøter, årsmøte, et todagers samarbeidsseminar med FFIs ledergruppe og et samarbeidsseminar med FD.

Fram til årsmøtet i april 2013 besto styret ved FFI av Olaf Valeur, leder, Kristin Pettersen, nestleder, Jo G. Gade, Bente Mikkelsen, Jørn Rangnes og to representanter fra FFIs ansatte, Monica Endregard og Tor Berger. Kristin Pettersen og Bente Mikkelsen trådte ut av styret ved årsmøtet. Styrets sammensetning etter nyoppnevning av FD er som følger: styreleder Olaf Valeur, styremedlemmer: Kristin Misund (ny), Jo G. Gade, May Kristin Haugen (ny), Jørn Rangnes, Monica Endregard og Tor Berger.

I 2013 ansatte styret ny stabssjef og tre nye avdelingsjefer.

En annen viktig oppgave for styret har vært å påse at maksimal overføring av midler for "innbetalt, ikke utførte oppdrag" er under 25 prosent av årsomsetningen. Dette målet er nådd. I 2013 utgjorde netto overføringer 24,2 prosent av omsetningen, mot 29,2 prosent i 2012.

Styret har anbefalt overordnet strategi og målilde for FFI basert på forsvarssektorens strategiske målilde. Styret har påsett at et utvalgt fagmiljø er evaluert av en ekstern evalueringskomité. Det har videre fulgt opp rekrutteringspolitikken og instituttets satsing innen fagområdet samfunnssikkerhet. En nærmere beskrivelse av disse og andre nøkkelaktiviteter er gitt under.

Ny strategiprosess

FFI har gått over til en toårig strategi- og planprosess. Dette innebærer at det i 2013 er lagt vekt på å utvikle en overordnet virksomhetsstrategi. Et revidert målilde og delmål basert på forsvarssektorens strategiske målilde er utarbeidet.

Flere strategiske temaer er identifisert og beskrevet og vil danne grunnlag for satsinger og utvikling av planer i 2014. De tre viktigste er: ubemannede systemer, videreutvikling av det nettverksbaserte forsvar og FoU-støtte til samfunnssikkerhet og beredskap.

Et konkret tiltak i tråd med overordnet strategi og satsinger er omorganisering av forskningsvirksomheten. Fra 1. januar 2014 er forskningsorganisasjonen fordelt på seks avdelinger: Analyse, Cybersystemer og elektronisk krigføring, Landsystemer, Maritime systemer, Luft- og romsystemer og Beskyttelse og samfunnssikkerhet.

Økt forskningsaktivitet

En bærende idé for FFIs strategi er å beholde den nødvendige langsiktigheten i forskningen og samtidig kunne bistå med parat viten og evne til å respondere raskt på behov som dukker opp hos oppdragsgiverne.

I løpet av 2013 har det vært utført arbeid i totalt 165 forskningsprosjekter. Forsvarets forskningsforum har godkjent 37 prosjekter for oppstart, mens 37 prosjekter formelt ble sluttmeldt. Ved årsskiftet 2013/2014 var 128 prosjekter i arbeid.

I 2013 har det også vært gjennomført 187 mindre oppdrag. Instituttet hadde som mål at ti prosent av forskningskapasiteten skulle settes av til mindre og kortsiktige oppdrag. I 2013 utgjorde andelen mindre oppdrag 14,5 prosent (12 prosent i 2012) av årsverksproduksjonen, resten ble utført i forskningsprosjekter.

En av FFIs resultatindikatorer er brukertilfredshet. De 32 prosjektene som i 2013 er bedømt, har stort sett innfridd forventningene. På en skala fra 1 til 6 varierer prosjektenes brukertilfredshet fra 3,6 til 6 med et gjennomsnitt på 5,2.

God kvalitet i forskningen

Instituttet legger stor vekt på kvalitet i all forskning og har rutiner og retningslinjer som sikrer dette. I tillegg til direkte leveranser til Forsvaret, publiseres resultater fra den åpne ugraderte delen av forskningen i tidskrifter med fagfelleevalueringer. Siden store deler av FFIs virksomhet er rettet inn mot anvendt forskning, skiller instituttet seg fra universitetssektoren. FFI er helt avhengig av oppdragsgivernes og samfunnets tillit til instituttets forskere og forskningsresultater. Dette krever etisk kvalitet i all virksomhet ved instituttet. Det er derfor utarbeidet etiske retningslinjer der hensikten er å fremme viljen og evnen til forskningsetisk refleksjon, og å bidra til å gi instituttets forskning legitimitet og muliggjøre dialog og aksept.

Store deler av FFIs forskning måles primært på de resultatene som kommer fra de mange prosjektene og resultatenes nytte for oppdragsgiver. Instituttets prosjektorganisasjon, med sterk brukermedvirkning, gir god relevans og operativ nytte, samtidig som den gir anledning til å måle resultatene i form av reelle anvendelser.

Innen områder med krav til sikkerhetsgradering blir kvalitet sikret ved at dokumentasjon gjennomgås og godkjennes i samråd med prosjektråd og linjeledelse. Bilateralt samarbeid med andre land og deltakelse i internasjonale samarbeidsprosjekter i Nato og European Defence Agency (EDA) bidrar til å kvalitetssikre FFIs forskning, i mange tilfeller også den graderte forskningen.

For å sikre jevnlig og systematisk evaluering av instituttets forskning, skal det årlig gjennomføres en større vur-

dering av minst ett fagmiljø. I 2013 er det FFIs forskning på området "Forsvar mot kjemiske, biologiske, radiologiske og nukleære våpen (CBRN-våpen)" som er vurdert. En internasjonalt sammensatt komité har gjennomført evalueringen. Rapporten med resultatet forelå i februar 2014. Kort oppsummert konkluderer komiteen med at vitenskapelig kvalitet og bruk av ressurser er meget god og at oppdragsgivernes forventninger blir godt ivaretatt. Evalueringskomiteen gir også råd om å utvikle en langsiktig strategi og peker på behov for rekruttering dersom instituttet skal lykkes med den planlagte satsingen på å støtte sivil sektor på dette området.

Styret er fornøyd med resultatet og vil følge opp arbeidet med en langsiktig strategi. I 2014 er det FFIs fagmiljø innen akustikk og sonar som skal evalueres.

Et overordnet mål for instituttet er å formidle forskningsresultater målrettet og delta i den offentlige debatt med faktabasert kunnskap innenfor FFIs virksomhetsområder. I løpet av 2013 er det i alt utgitt 388 FFI-rapporter, -notater og -reiserapporter, 30 flere enn året før.

Styret konstaterer at den eksterne publiseringen igjen er økende og at den ikke har vært høyere de siste ti årene. Til sammen er det publisert 284 artikler i eksterne publikasjoner. 86 av artiklene ble publisert i vitenskapelige tidsskrifter med fagfelleevaluering, 24 flere enn året før.

Satsing på samfunnssikkerhet

FFI har i 2013 arbeidet videre med flere sentrale tema innen samfunnssikkerhet, i erkjennelsen av at de sentrale beredskapsaktørene i liten grad har tradisjon for å benytte forskning for utvikling av samfunnets sikkerhet. FFIs satsing på samfunnssikkerhet har fått tilslutning fra politisk nivå i flere sektorer, og FFIs avdeling Beskyttelse hadde i 2013 flere prosjekter og oppdrag utenfor forsvarssektoren. Dette gir FFI innsikt i de sivile utfordringene, og skaper forståelse for at forskningen kan løse konkrete oppgaver, ikke bare belyse problemstillinger. Det gode samarbeidet med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er styrket ved at en DSB-ansatt forsker er faglig underlagt FFI med arbeidssted FFI, Kjeller. Dette har også åpnet for at FFI kunne bistå DSB med kunnskap om håndtering og lagring av ammunisjon, et eksempel på sivil-militært samarbeid som har kommet i stand ved at aktørene har lært hverandre å kjenne. Styret bedømmer potensialet for slikt samarbeid som stort.

Bidrag til andre sivile oppgaver

I tillegg til kjerneoppgavene heter det i FFIs formål at instituttet skal bidra til utvikling av det vitenskapelige og teknologiske miljø, og til industriell utvikling av landet.

Instituttet har med FD som oppdragsgiver i 2013 gjennomført en rekke aktiviteter på det næringsstrategiske området. Om lag halvparten av innsatsen brukes på støtte til konkrete anskaffelsesprosjekter der kampfly-

STYRINGSPARAMETERE 2013

1	Strategisk rådgivning
2	Karakteristika prosjektportefølje
3	Samhandling, brukerforståelse og nytteverdi
4	Samarbeid og kompetanseoverføring til norsk industri
5	Samfunnssikkerhet
6	Nasjonalt samarbeid
7	Internasjonalt samarbeid
8	Akademisk kvalitet
9	Basisbevilgning
10	Prosjektstyring og kompetanseforvaltning
11	Forskningsformidling og publisering
12	Effektiv og forsvarlig drift
13	Økonomiske resultater
14	Etikk
15	Samfunnsansvar
16	Medarbeidertilfredshet
17	Rekruttering
18	Mangfold og likestilling
19	Kompetanseutvikling
20	Ledelse

	MEGET TILFREDSSTILLENDE
	TILFREDSSTILLENDE
	MINDRE TILFREDSSTILLENDE
	IKKE TILFREDSSTILLENDE

FFIs styringsparametere skal gi informasjon om virksomhetsstyringen av FFI. Virksomhetsstyringen følger prinsippene for mål- og resultatstyring og risikostyring. Styringsparameterne er koblet til FFIs strategiske målbilde og skal bidra til at FFI når sine mål. Ved å vurdere resultatene for parameterne og vurdere dem opp mot målene, kan denne informasjonen benyttes i å utvikle og forbedre virksomheten. Styringsparameterne er en del av Forsvarsdepartementets oppfølging av FFI og en del av iverksettelsesbrevet for 2013. Styringsparameterne skal gi balansert og helhetlig informasjon for den totale virksomheten. De 20 parameterne ble første gang rapportert for året 2011 og gjelder for 2013.

I 2013 ble strategisk målbilde og styringsparameterne for FFI revidert. Instituttet vil fra og med året 2014 rapportere på reviderte styringsparametere. Dette er derfor siste gangen det blir rapportert på disse 20 styringsparameterne.

Statsrådsbesøk til FFI i november 2013: Forsvarsminister Ine Eriksen Sørreide sammen med styreleder FFI, Olaf Valeur (til venstre) og adm. direktør John Mikal Størdal. Foto: FFI

anskaffelsen selvsagt er dominerende. FFI utarbeider og publiserer årlig en statistikk over forsvarsindustrien, og har nå data for fire år (2009-2012). Én næringsstrategisk analyse er gjennomført i 2013 og instituttet mottok mot slutten av året oppdrag om ytterligere to som skal gjennomføres i 2014.

FFI støtter Utenriksdepartementet i spørsmål om eksportkontroll, nedrustning og ikke-spredning. Instituttet bistår sysselmannen på Svalbard med teknisk støtte til tilsyn av satellittstasjoner på Svalbard. Driften av stasjonene er underlagt en egen forskrift som skal bidra til at dette skjer i henhold til Svalbardtraktaten.

FFIs omfattende kartlegging av dybde og bunnforhold i norske kyst- og havområder for Forsvaret skjer koordinert med den sivile satsingen i det nasjonale MAREANO-programmet. Forsvarets dybde- og bunninformasjon blir gjort tilgjengelig for Havforskningsinstituttet, Norges geologiske undersøkelser og Kartverket som utgjør utøvende gruppe i MAREANO.

Forskningsfartøyet "H U Sverdrup II" har i 2013 hatt 324 effektive tokt døgn; 256 for Forsvaret, 30 for andre statlige virksomheter og 38 for sivile oppdragsgivere. FFIs ubemannede undervannsfarkost "Hugin HUS" har vært operert fra "H U Sverdrup II" i 71 av tokt døgnene. I tillegg har "Hugin HUS" vært benyttet i eksperimenter ved Natos forskningscenter Centre Maritime Research and Experimentation (CMRE) i Italia og om bord på M/S Gunerius, forskningsfartøyet til NTNU i Trondheimsfjorden.

I 2013 har i alt 75 FFI-forskere vært engasjert som forelesere, lærere, sensorer eller veiledere for 22 doktorgrads studenter, 62 mastergrads studenter og 32 andre studenter ved til sammen 18 universiteter og høyskoler i inn- og utland, og samtlige av Forsvarets skoler på høyskolenivå.

Samarbeid internasjonalt

Som en relativt liten nasjon er Norge avhengig av internasjonalt samarbeid. Ønsket om å utnytte en større samlet teknologisk base gjenspeiler seg i EU og EDAs initiativer rundt smartere forsvar og "Pooling & Sharing". Samtidig er det tendens til at nasjoner finner sammen for å sikre støtte fra kunnskap og kompetanse i utviklingen av sine forsvar. FFI har i 2013 videreført samarbeid innen Nato og EDA. Deltakelsen i forskningssamarbeidet i Nato – Science and Technology Organization (STO) åpner for et nettverk av fagkunnskap innen en rekke områder og utvider på den måten den kunnskapsbasen instituttet kan spille på. FFI har rollen som norsk kontaktpunkt innen forskning og utvikling i EDA. Ved utgangen av 2013 var Norge med i sytten enkeltprosjekter (nitten i 2012) med en samlet omsetning på 50 millioner kroner. Andelen statlige midler til EDA-prosjekter økte med ti prosent fra året før og var 35 millioner kroner. I 2013 ble det etablert et bilateralt strategisk samarbeid med Nederland innen romforskning.

Utenfor Europa er samarbeid med USA og Canada prioritert. FFI har satset bevisst for å komme med i EUs rammeprogram for forskning og teknologi. Dette har vært en krevende prosess der forskere og støtteapparat er blitt stilt overfor nye utfordringer. At FFI har

lyktes på denne nye arenaen, viser at det er god kvalitet i forskningen og i forskernes kompetanse. FFI har i de siste to årene fått aksept for store prosjekter innen det tematiske området "Security". Disse ledes av forskere ved instituttet. I tillegg har FFI blitt invitert med i flere andre konsortier. FFI arbeider for å komme aktivt med i EUs nye rammeprogram Horizon 2020.

Samarbeid nasjonalt

FFI søker nær kontakt med academia og forskningsinstitusjoner nasjonalt for å øke kvaliteten og effektiviteten i forskningen, for å bidra til kompetanseoverføring til eksterne institusjoner og for å sikre tilgang til god rekruttering. Det store antallet sommerstudenter, samt stipendiater og mastergradsstudenter, bidrar til nær kontakt med academia.

Flere ansatte ved FFI har bistillinger som professor II og amanuensis II i academia. I 2013 var åtte (sju i 2012) ansatte professor II i academia, seks (fem i 2012) amanuenser II og tre er høgskolelektor II. Tilsvarende har fire eksterne professor II-stillinger ved FFI. FFI har en rekke samarbeidsarenaer med relevante forskningsmiljøer og norske institusjoner.

Økonomi

FFI er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter. Dette innebærer at instituttet fører et selvstendig regnskap utenfor statsregnskapet. I 2013 var driftsinntektene 866,7 millioner kroner, hvorav ti prosent kom fra offentlige og private oppdragsgivere utenom forsvarssektoren. De samlede driftskostnadene var på 851,7 millioner kroner. Resultatregnskapet viser et overskudd på 14,9 millioner kroner. Beløpet føres som en tilsvarende økning av posten Opptjent virksomhetskapital i balansen.

FFI har anledning til å ha en likvid egenkapital (dvs. differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld) på om lag ti prosent av omsetningen. Ved utgangen av 2013 er likvid egenkapital 7,2 prosent av omsetningen.

Medarbeidere, mangfold og rekruttering

FFI tilrettelegger for at instituttet har en sammensetning av ansatte som viser mangfold i alder, kjønn, etnisitet og funksjonsevne. Det er et mål å øke kvinneandelen i de gruppene der denne andelen er lav, spesielt i ledergruppen og i gruppen vitenskapelig ansatte.

Ved utløpet av 2013 hadde FFI 720 ansatte.

Kjønnsfordeling ansatte:

	Menn	Kvinner
Styret	57 %	43 %
Instituttledelsen	100 %	0 %
Ledelsen for øvrig	82 %	18 %
Vitenskapelig ansatte	79 %	21 %
FFI	73 %	21 %

I 2013 tok FFI inn 60 sommerstudenter. Totalt antall søkere var rekordhøyt. Andelen kvinner var 27 prosent, noe høyere enn året før. Sommerjobb ved FFI er populært og kan være springbrett til en fast jobb senere.

Andelen ansatte med utenlandsk statsborgerskap har de siste fire årene hatt en svak økning, men i 2013 er andelen den samme som året før, 2,8 prosent. Den lave andelen må sees i sammenheng med at FFI har mange arbeidsoppgaver innen forskning som krever at den som utfører oppgavene har norsk statsborgerskap.

Ansatte med innvandrerbakgrunn utgjorde 5,4 prosent i 2013, det samme som året før. Også antall ansatte med nedsatt funksjonsevne er uendret.

FFI har i 2013 til sammen ansatt 50 personer, hvorav 37 i vitenskapelige stillinger, 19 har sluttet. Søkermassen til forskerstillingene har økt, og søkerne er flere enn på mange år. I 2013 var FFI inne på topp-ti-listene til yngre arbeidstakere – teknologer og it-ingeniører, og på henholdsvis 21. og 23. plass hos teknologi- og it-studenter.

Samlet sett må rekrutteringssituasjonen for instituttet anses som relativt god, men instituttet merker konkurransen om de beste innenfor enkelte fagområder. Rekruttering er fortsatt et høyt prioritert område for FFI. FFI vil i løpet av 2014 arbeide fram en konkret rekrutteringspolitikk.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Instituttet legger vekt på forebyggende tiltak for å få et best mulig arbeidsmiljø. Det er utarbeidet klare rutiner for oppfølging av sykmeldte og bruk av individuelle oppfølgingsplaner som utarbeides i samarbeid med leder.

Sykefraværet i 2013 var 2,9 prosent, det laveste fraværet siden 1997 og 0,6 prosentpoeng under målet i "Handlingsplan for Inkluderende Arbeidsliv". I hovedsak har lavere sykefravær blant kvinner og lavere langtidssykefravær enn foregående år bidratt til dette.

Sykefravær i prosent:

	2009	2010	2011	2012	2013
Sykefravær (egenmeldt og legemeldt), alle	3,8	3,9	3,4	3,6	2,9
Kvinner	7,0	5,7	6,3	7,1	5,0
FFI	2,7	3,3	2,4	2,2	2,1

Det ble i fjor registrert 11 skademeldinger som resulterte i 68 sykedager. Én nestenulykke er registrert.

Våren 2013 ble det gjennomført en medarbeiderundersøkelse. Formålet var å undersøke og analysere medarbeideres opplevelse av instituttet som arbeidsplass, og

Tor Berger

Jørn Rangnes

Jo G. Gade

å gi ledelsen viktig informasjon for å utvikle systemer, organisasjon og ledelse. 87,9 prosent av medarbeiderne deltok i undersøkelsen. Innen samtlige dimensjoner var resultatene bedre enn ved forrige måling, og styret konstaterer at medarbeidertilfredsheten ved instituttet fortsatt er høy.

Alle bygninger ved FFI, med unntak av fire som har elektrisk oppvarming, er tilkoblet fjernvarmeanlegg ved utgangen av 2013. Dette medfører at alle oljefyringsanlegg ved instituttet er tatt ut av drift. Arbeidet har vært i gang siden 2010. Instituttet rapporterer også egen miljøbelastning i forsvarssektorens miljødatabase, en database som miljøprosjektet ved FFI har ansvaret for å drifte og videreutvikle.

Styrket sikkerhetsarbeid

Arbeid med sikkerhet er meget viktig for et institutt som FFI med stor mengde gradert virksomhet. Det er grunnleggende å ha robuste systemer og sikkerhetsbevisste medarbeidere sett i lys av nasjonale trusselvurderinger og økt omfang av forsøk på datainntrengning, industri- og forsvarsspionasje. Arbeidet med å styrke sikkerheten ved FFI har hatt en god utvikling etter at NSM hadde tilsyn med den forebyggende sikkerheten ved instituttet i mars. Det er etablert en ny sikkerhetsorganisasjon som har arbeidet systematisk med å lukke de avvikene som ble påpekt av NSM.

Det er også gjennomført en internrevisjon av informasjonssikkerheten. Formålet med den har vært å avdekke de underliggende årsaker til at sikkerhetsavvik har oppstått. FFI er nå inne i en god prosess for å styrke sikkerhetskulturen ved instituttet.

Internkontrollsystemet er evaluert i 2013 og det er utviklet metoder for risikohåndtering i prosjektene og virk-

somheten for øvrig. Det er utarbeidet mislighetsprofil med utgangspunkt i risikovurderingene.

Muligheter og utfordringer

FFI vil fortsette å styrke arbeidet innen samfunnsikkerhet. Dette støttes av Forsvarsdepartementet og er i samsvar med statsministerens anmodning om tverrsektorielt samarbeid for å styrke beredskapen. Det er utfordrende å få til dette i praksis, men suksessen med EU-prosjekter og et stadig tettere samarbeid med justis- og beredskapssektoren er oppløftende.

Forsvarssektoren har satt i gang en reform som innebærer økt satsing på kompetanse og ledelse. Skal denne lykkes, krever det at sektoren tenker nytt i måten å rekruttere, utvikle og beholde gode medarbeidere på. Dette gjelder også FFI. Kompetanse henger nøye sammen med kvalitet. Den interne organiseringen av kompetanseutvikling ved FFI er justert, og vil bli utviklet videre i 2014.

I 2013 er det også utarbeidet en FoU-strategi for forsvarssektoren. FFI har i stor grad vært med på å utforme denne strategien som gir et godt utgangspunkt for det videre arbeidet med FoU. Dette er nå instituttet i full gang med å tilpasse, og FFI har fått ansvaret for åtte av ti områder i sektoren.

Det er viktig å ha god balanse mellom kortsiktig og langsiktig perspektiv i virksomheten. Beslutninger i dag og i nærmeste framtid vil ha stor innvirkning for Forsvaret på sikt. Forskningsbasert kunnskap bidrar til gode beslutninger, og da må det skapes rom for innovasjon og nytenking. To områder peker seg spesielt ut:

Satellitteknologi er uunnværlig i et moderne og høyteknologisk forsvar som det norske, og vil være viktig for å videreutvikle et velfungerende nettverksbasert

Kristin Misund

Monica Endregard

Olaf Valeur

May Kristin Haugen

forsvar. En stor del av kompetansebyggingen innen satellitteknologi skjer ved FFI, i tett samarbeid med sivile myndigheter, norsk romindustri og Norsk Romsenter, Kystverket og Kongsberg Gruppen. FFI har tatt til orde for at Forsvaret trenger en gjennomtenkt romstrategi.

Et annet område som vil ha stor påvirkning på militære systemer i framtiden er utviklingen innen robotikk og ubemannede systemer. For det norske Forsvaret har ubemannede systemer, i første omgang i samspill med bemannede systemer, et stort potensial til å løse oppgaver på nye og bedre måter, redusere kostnader og å spare liv. Dette er et satsingsområde for instituttet, som ser store

muligheter for at Norge kan bli verdensledende innen utvalgte områder. Dette vil også kunne gi grunnlag for sivil utnyttelse innen en lang rekke områder.

Grunnlaget for videre drift

Styret anser at ressursutnyttelsen er god, og at virksomheten er innrettet i samsvar med instituttets mål og planer. Tilgangen på oppdrag tilsier at aktivitetsnivået opprettholdes. FFI har ved utgangen av 2013 arbeidsforutsetninger, et omfang, en teknologisk bredde og en kvalitet som gjør instituttet godt i stand til å nå de pålagte mål.

Kjeller, 13. mars 2014

Olaf Valeur
Styreleder

Jo G. Gade
Styremedlem

May Kristin Haugen
Styremedlem

Kristin Misund
Styremedlem

Jørn Rangnes
Styremedlem

Tor Berger
Styremedlem

Monica Endregard
Styremedlem

John-Mikal Størdal
Adm. direktør

ÅRSREGNSKAP

Resultatregnskap

Balanse

Kontantstrømoppstilling

RESULTATREGNSKAP

(alle beløp i 1000 kr)

	Note	2013	2012
Forsvarsdepartementet, Basistilskudd		174.475	168.872
Forsvarsdepartementet, Forvaltningsoppdrag		20.865	20.377
Forsvarsdepartementet, Tilskudd H. U. Sverdrup II	1)	18.216	17.599
Forsvarssektoren, øvrige prosjektinntekter	2)	569.327	549.209
Sivile / offentlige innland, Prosjektinntekter	2)	46.081	48.410
Sivile / offentlige utland, Prosjektinntekter	2)	31.589	9.988
Royalties		4.716	328
Øvrige inntekter		1.527	1.315
Sum driftsinntekter		866.796	816.098
Varekostnad		49.952	32.431
Lønnskostnad	3)	540.514	502.640
Avskrivning	4)	28.522	27.014
Tap på fordringer		0	0
Prosjektanskaffelser og andre driftskostnader		233.346	247.410
Sum driftskostnad		852.334	809.495
Driftsresultat		14.462	6.603
Finansposter	11)	-88	-3
Årsresultat		14.374	6.600

BALANSE PER 31.12

(alle beløp i 1000 kr)

EIENDELER	Note	2013	2012
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Maskiner, kjøretøy, inventar, bygg og datautstyr	4)	93.458	88.033
Sum varige driftsmidler		93.458	88.033
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investeringer i aksjer og andeler	5)	3.740	3.740
Sum finansielle anleggsmidler		3.740	3.740
Sum anleggsmidler		97.198	91.773
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer	8)	38.781	28.959
Delkrederavsetning	8)	0	0
Fordringer på ansatte	3)	1.360	943
Andre fordringer	6)	43.202	50.367
Sum fordringer		83.343	80.269
Statens konsernkonto, kontanter ol.	9)	392.880	424.136
Sum omløpsmidler		476.223	504.405
Sum eiendeler		573.421	596.178

BALANSE PER 31.12

(alle beløp i 1000 kr)

VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD	Note	2013	2012
VIRKSOMHETSKAPITAL			
Innskutt virksomhetskapital	10)	11.554	11.554
Sum innskutt virksomhetskapital		11.554	11.554
Opptjent virksomhetskapital per 01.01		132.832	126.232
Årets resultat		14.374	6.600
Sum opptjent virksomhetskapital per 31.12		147.206	132.832
Sum virksomhetskapital		158.760	144.386
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		44.939	54.695
Skyldig skattetrekk og offentlige avgifter		38.438	39.357
Skyldige feriepenger / påløpt lønn		45.288	42.530
Innbetalt forskudd fra oppdragsgivere	6)	242.252	281.783
Annen kortsiktig gjeld	7)	43.744	33.427
Sum kortsiktig gjeld		414.661	451.792
Sum virksomhetskapital og gjeld		573.421	596.178

Kjeller, 13. mars 2014

Olaf Valeur
Styreleder

Jo G. Gade
Styremedlem

May Kristin Haugen
Styremedlem

Kristin Misund
Styremedlem

Jørn Rangnes
Styremedlem

Tor Berger
Styremedlem

Monica Endregard
Styremedlem

John-Mikal Størdal
Adm. direktør

KONTANTSTRØMOPPSTILING

(alle beløp i 1000 kr)

Likvider tilført fra / brukt på virksomheten	2013	2012
Årsresultat	14.374	6.600
Tap/gevinst ved salg av eiendeler	0	0
Avskrivninger og reversering	28.522	27.014
Forskjell mellom kostnadsført og inn-/utbet. i pensjonsordning	-4.091	11.202
Endring i kundefordringer	-9.812	-12.125
Endring i leverandørgjeld varer	-7.047	-2.688
Endring i forskudd fra oppdragsgivere	-39.531	20.129
Endring i skyldig skattetrekk og off. avgifter	-918	6.544
Endring i andre tidsavgrensningsposter	24.330	7.297
Effekt av valutakursendringer	-158	13
Netto likviditetsendring fra virksomheten	5.669	63.986
Likvider tilført / brukt på investeringer		
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	0	0
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-36.508	-29.123
Innbetalinger på andre lånefordringer	0	0
Utbetalinger på andre lånefordringer	-417	-141
Netto likviditetsendringer fra investeringer	-36.925	-29.264
Netto endring likvider i året	-31.256	34.722
Effekt av valutakursendringer på bankinnskudd	0	0
Kontanter / bankinnskudd 01.01	424.136	389.414
Kontanter / bankinnskudd 31.12	392.880	424.136

	(A)	(B)	(B-A)
	31.12.13	31.12.12	Endring
Kundefordringer	38.781	28.959	-9.822
Effekt av valutakursendringer			10
Endringer i kundefordringer			-9.812
Leverandørgjeld	-37.534	-44.729	-7.195
Effekt av valutakursendringer			148
Endringer i leverandørgjeld			-7.047
Forskudd fra oppdragsgivere	-242.252	-281.783	-39.531
Skyldig skattetrekk og off. avgifter	-38.438	-39.356	-918
Andre kortsiktige fordringer	43.202	50.367	7.165
Annen kortsiktig gjeld	-81.223	-64.058	17.165
Endring i andre tidsavgrensningsposter			24.330

Noter til regnskapet

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2012

FFI er organisert som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, underlagt Forsvarsdepartementet (FD), og fører et selvstendig regnskap utenfor statsregnskapet.

Regnskapsprinsipper

FFI fører regnskaper i henhold til periodiseringsprinsippet (regnskapsprinsippet), med unntak av pensjon, se nedenfor. FFIs regnskapsår følger kalenderåret, og regnskapet revideres av Riksrevisjonen. Alle beløp er oppgitt i hele 1.000 kroner. FFI tok i bruk ny standard kontoplan for statlige virksomheter i mars 2013.

Driftsinntekter/periodiseringer

Basistilskudd fra FD samt prosjektinntekter fra Forsvaret, offentlige og sivile institusjoner er inntektsført i samsvar med prosjektenes framdrift og opptjening. Fakturering mot Forsvaret skjer primært kvartalsvis etter avtale. Forskudd, hovedsakelig på grunn av forsinkelser i prosjektene, føres som periodiserte inntekter og vises som kortsiktig gjeld. Igangsatte aktiviteter med basis i avtale eller kontrakt og opptjening uten fakturering, vises tilsvarende til kortsiktige fordringer. Offentlige tilskudd føres etter bruttometoden.

Utleggfakturering

Utleggfakturering er ført direkte i balansen, og framstår ikke i resultatregnskapet.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Egenkapital er kalt virksomhetskapital, i henhold til ny standard kontoplan for statlige virksomheter fastsatt av Finansdepartementet i november 2010.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til verdi ved regnskapsårets slutt. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene, og er kroner 0,-.

Aksjer

Aksjer er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er i balansen oppført til kostpris minus samlede ordinære avskrivninger. Nedskrivning foretas ved eventuelle ikke forbigående verdifall. Årets ordinære avskrivninger er belastet årets driftskostnader i resultatregnskapet. Det er skilt mellom anleggsmidler som eies av FFI og aktiveres i instituttets regnskap, og anleggsmidler som er forbrukt direkte i prosjekter og fullfinansiert av oppdragsgivere iht. kontrakt. Sistnevnte kategori er kostnadsført ved anskaffelse under forutsetning av at den er antatt å ikke ha verdi når prosjektet er avsluttet.

FFIs bygningsmasse/arealer, samt forskningsfartøyet "H.U. Sverdrup II", eies av staten ved FD. Opprinnelig anskaffelseskost inngår derfor ikke i instituttets anleggsregnskap. Instituttet er derimot pålagt å innkalkulere og gjennomføre drift, vedlikehold og ekstraordinært vedlikehold av disse objektene. Påkostninger som gir bedre standard enn tidligere er aktivert, med påfølgende avskrivning.

Til dekning av kapitaldelen av husleien på Kjeller og i Horten har FFI betalt 19,0 millioner kroner til Forsvarsbygg.

Prosjektavtaler

Instituttets prosjekter er behandlet i samsvar med løpende avregningsmetode. I de tilfeller der det er forventet at oppdragsgiver vil kreve resultatet overført til oppfølgende prosjekter, vil ikke løpende avregning finne sted. Prosjektene har en gjennomsnittlig varighet på tre år. Innbetalte forskudd fra oppdragsgivere reflekterer fakturerte inntekter som ennå ikke er opptjent i prosjektene. Dette skyldes forsinkelser i gjennomføringen av flere prosjekter, hvor oppdragsgivernes innbetalinger likevel har fulgt opprinnelig betalingsplan. Andre fordringer viser opptjening uten fakturering i prosjekter/oppdrag, med avtalt eller forventet betaling i påfølgende år.

Pensjonskostnad og pensjonsforpliktelser

Instituttets pensjonsforpliktelser overfor ansatte er dekket gjennom en kollektiv pensjonsordning i Statens Pensjonskasse. Utbetaling av pensjoner er garantert av Staten. Pensjonsordningen anses som en ytelsesplan og premien anses regnskapsmessig å være lik pensjonskostnaden. Ytelsene er basert på antall opptjeningsår og lønnsnivå ved pensjonsalder. Ved FFI er ytelsene samordnet med folketrygden. 832 personer har vært innenfor ordningen i 2013. Ved årsslutt var 720 personer innmeldt i Statens Pensjonskasse fordi 112 personer har sluttet eller hadde korttidsengasjement.

Ansatte har gjennom tariffavtale rett til avtalefestet førtidspensjon (AFP) fra 62 år. Ytelsene er basert på beregnede, opptjente rettigheter i folketrygden ved fylte 67 år ved pensjoneringstidspunkt, samt et avtalt sluttvederlag per år.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, Statens konsernkonto og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

NOTE 1 - Drift "H. U. Sverdrup II"

FFI mottok et tilskudd på 18,216 millioner kroner fra FD som var øremerket drift av forskningsfartøyet "H.U. Sverdrup II". Driften av fartøyet inngår i FFIs oppdrag for hav- og miljøkartlegging i nordområdene.

NOTE 2 - Oppdragsinntekter

Inntekten fordelt på de største oppdragsgivere framstår som følger:

Oppdragsinntekter (tall i 1.000 kr)	2013	2012
FD - Strategiske FoU-midler	159.858	156.264
FD - Forprosjektmidler	81.086	118.180
FD - øvrige midler og Forsvaret ¹	328.383	274.765
Forsvarssektoren	569.327	549.209
Sivile/offentlige innland	46.081	48.410
Sivile/offentlige utland	31.589	9.988

¹Inkludert FLO, CD&E-midler og Forsvaret forøvrig.

NOTE 3 - Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån mv.

Lønnskostnader (tall i 1.000 kr)	2013	2012
Lønninger	428.338	404.761
Arbeidsgiveravgift	65.925	61.764
Pensjonsavgift	46.150	42.164
Andre ytelser ¹	11.887	5.285
Refusjoner	-11.786	-11.334
Sum totale lønnskostnader	540.514	502.640
Antall ansatte per 31.12	720	709
Antall årsverk per 31.12	705	691

¹Stillingsannonser og hytteleie inngår i "Andre ytelser" som en del av lønnskostnadene, men har tidligere inngått i "Andre driftskostnader".

Innbetalt premie i Statens Pensjonskasse skal dekke den til enhver tid opptjente pensjonsrettighet. Ordningen er ikke fondsbasert. SPK økte satsen med 0,13 prosent i 2013 for heretter å ikke etterfakturere.

Statens pensjonskasse (tall i 1.000 kr)	2013	2012
Pensjonspremie - arbeidstakers andel	8.081	7.597
Pensjonspremie - arbeidsgivers andel	35.353	32.714
Pensjonspremie - administrasjon	1.414	1.329
Pensjonspremie - AFP	9.333	8.674
Sum innbetalt pensjonspremie	54.181	50.314

Ytelser til ledende personer	Adm. direktør		Styret	
	2013	2012	2013	2012
Lønn eksklusive sosiale kostnader	1.364.506	1.151.726	505.898 ¹	379.700

¹⁾ Det er i 2013 etterbetalt styrehonorar for kr. 105.898 for 1. tertial 2011.

Det foreligger ingen bonusavtaler for ledelsen. Det er ikke gitt lån til administrerende direktør eller styremedlemmer. Fordringer på ansatte utgjør 1,4 millioner kroner og består av instituttets utestående reiseforskudd, lønnsforskudd og personallån, bl.a. til kjøp av bolig, jf. Lønnsregulativets fellesbestemmelser § 9.5. Det er i samsvar med gjeldende regler ikke stilt sikkerhet for lånene.

NOTE 4 - Anleggsmidler

Varige driftsmidler (tall i 1.000 kr)	Kjøretøy	Inventar og bygg	Maskiner/ instrum.	Datautstyr	Sum
Opprinnelig anskaffelseskost 01.01.13	9.559	51.304	112.247	112.759	285.869
Tilgang i 2013	319	10.575	16.090	6.963	33.947
Avgang i 2013 (salg/utrangering)		-337		-1.304	-1.641
Akkumulert anskaff. kost 31.12.13	9.878	61.542	128.337	118.418	318.175
Akkumulert avskrivning 01.01.13	-6.702	-26.049	-70.698	-94.387	-197.836
Utrangerert, akk. avskrivning 31.12.13		337		1.304	1.641
Årets ordinære avskrivning	-1.367	-7.204	-14.353	-5.594	-28.518
Årets ordin. avskrivn. solgte/utrangererte				-4	-4
Akkumulert avskrivning 31.12.13	-8.069	-32.916	-85.051	-98.681	-224.717
Bokført verdi per 31.12.13	1.809	28.626	43.286	19.737	93.458

Avskrivninger skjer lineært etter følgende prinsipper:

3 år: Kontormaskiner, pc-er, skrivere.

5 år: Datanettverkskomponenter, kjøretøy, kontormøbler, maskiner og instrumenter.

10 år: Datafibernet og produksjonsutstyr. FFI leier ingen slike anleggsmidler.

20 år: Bygg

NOTE 5 - Aksjer

På vegne av Staten ved FD, eier FFI 72.875 aksjer i Kjeller Innovasjon AS (KI) per 31.12.2013, noe som utgjør nær 12 prosent av KIs aksjer. Tilsvarende andel av egenkapitalen per 31.12.2012 utgjør 5,1 millioner kroner. Bokført verdi tilsvarer kostpris, kr 3.740.375. Øvrige eiere er Selskapet for industrivekst SF (SIVA) (24 prosent), Statoil Technology Invest AS (21 prosent), Akershus fylkeskommune (12 prosent), Institutt for Energiteknikk (10 prosent), Skedsmo kommune (5 prosent) og de andre forskningsinstituttene på Kjeller (15 prosent). Aksjene er å anse som et "innskudd" i utvikling av Kjellerområdet.

NOTE 6 - Overføringer i prosjekter/oppdrag

Prosjekter/oppdrag akkumulert per 31.12.	2013	2012	2011
Inntektsført på prosjekt/oppdrag i arbeid (gevinster)	3.159	3.520	4.925
Kostnader knyttet til opptjent inntekt/tapsavsetning (tap)	-16.952	-6.881	-14.479
Netto resultatført på prosjekt/oppdrag (netto tap)	-13.793	-3.361	-9.554
Andre fordringer	-43.202	-50.366	-42.522
Ikke fakturerte utlegg og forskuddsbetalinger	10.638	6.586	6.896
Opptjent, ikke fakturert inntekt på prosjekt/oppdrag i arbeid	-32.564	-43.780	-35.626
Forskuddsfakturert på prosjekt/oppdrag	242.252	281.783	261.654
Netto overført i prosjekt/oppdrag til påfølgende år	209.688	238.003	226.028
Netto overført i prosjekt/oppdrag til påfølgende år			
i % av omsetning	24,19 %	29,16 %	28,37 %

NOTE 7 - Annen kortsiktig gjeld

Forskuddsbetaling og utlegg per 31.12.2013 var 30,695 millioner kroner (2012: 17,121 millioner kroner). Fakturering overfor FD i forbindelse med samarbeid med European Defence Agency (EDA) utgjorde i 2013 totalt 34,6 millioner kroner (2012: 31,2 mill. kr), og hele summen var innbetalt ved årsslutt. Kortsiktig gjeld i forbindelse med EU-prosjektene Twobias og Hipow, der FFI er koordinator, utgjør henholdsvis 1,7 millioner kroner og 0,3 millioner kroner (2012: 0,01 millioner kroner og 0,3 millioner kroner). Må sees i sammenheng med innskudd på valutakonto, se note 9. Skyldig pensjonsinnskudd til SPK utgjorde 9,2 millioner kroner per 31.12.2013 (2012: 11,9 millioner kroner).

NOTE 8 - Fordringer

Kundefordringene gjelder krav FFI har mot oppdragsgivere. FFI har ingen indikasjoner på at disse fordringene ikke vil bli betalt. Det er ikke foretatt avsetninger for tap på krav per 31.12.2013.

NOTE 9 - Statens konsernkonto, kontanter, bank

Beløpet omfatter instituttets saldo på oppgjørskonto i Norges Bank innenfor Statens konsernkontoordning per 31.12.2013, samt kontantkasse på "H. U. Sverdrup II" og kasse for gavekort. I tillegg er det to innskudd i valuta i Sparebank1 SR-bank på 0,2 millioner EUR (tilsvarende 1,74 millioner kroner) og 0,04 millioner EUR (tilsvarende 0,34 millioner kroner). Dette gjelder midler mottatt fra European Commission Directorate i Brussel (ECD) for henholdsvis prosjektet "Twobias" og "Hipow", der FFI er koordinator. Direktoratet for Økonomistyring (DFØ) har gitt FFI tillatelse til å opprette en slik bankkonto utenom konsernkontoordningen. Det er ikke bundet betalingsmidler vedrørende skattetrekk for ansatte som følge av fritak. Ordningen med Statens konsernkonto innebærer også at det ikke påløper rentekostnader eller renteinntekter.

NOTE 10 - Virksomhetskapskapital

Endringer i virksomhetskapskapitalen i løpet av regnskapsåret i henhold til Regnskapsloven § 7-25.

	Innskutt kapital	Annen virksomhetskapskapital	Sum
Virksomhetskapskapital 01.01.2013	11.554	132.832	144.386
Årsresultat 2013		14.374	14.374
Virksomhetskapskapital 31.12.2013	11.554	147.206	158.760

NOTE 11 - Sammenslåtte poster

Finansinntekter og finanskostnader	2013	2012
Annen renteinntekt	1	1
Annen finansinntekt (agio)	551	393
Annen rentekostnad og kontoholdkostnad	-18	-46
Annen finanskostnad (disagio)	-622	-351
Finansposter	-88	-3

FFI Kjeller

Postboks 25
2027 Kjeller

Besøksadresse:
Instituttveien 20
2007 Kjeller

FFI Horten

Postboks 115
3191 Horten

Besøksadresse:
Karljohansvern
3190 Horten

Telefon: 63 80 70 00
Telefaks: 63 80 71 15
Militær telefon: 505 70 00
e-post: ffi@ffi.no

www.ffi.no